

STANDARD UNECE FFV-03

za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo

ARTIČOK

IZDAJA 2010

ZDRUŽENI NARODI
New York in Ženeva, 2010

OPOMBA

Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu

Standardi tržne kakovosti, ki jih je pripravila Delovna skupina za standarde kakovosti v kmetijstvu pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo (UNECE), pomagajo spodbujati mednarodno trgovino, pospeševati proizvodnjo visoke kakovosti, izboljševati donosnost in ščititi koristi potrošnikov. Standarde UNECE uporabljajo vlade, proizvajalci, trgovci, uvozniki in izvozniki ter druge mednarodne organizacije. Zajemajo širok obseg kmetijskih proizvodov, vključno s svežim sadjem in zelenjavo, suhimi in posušenimi proizvodi, semenskim krompirjem, mesom, rezanim cvetjem, jajci in jajčnimi izdelki.

Pri dejavnostih delovne skupine lahko enakopravno sodelujejo vse članice Združenih narodov. Prosimo, da za več informacij o standardih v kmetijstvu obiščete našo spletno stran <www.unece.org/trade/agr>.

Sedanji pregledani standard za artiĉoke temelji na dokumentu ECE/TRADE/C/WP.7/GE.1/2010/INF.36, ki ga je pregledala in sprejela delovna skupina na svoji 66. seji.

Uporabljene oznake in predstavitve gradiva v tej publikaciji ne izražajo kakršnega koli mnenja Sekretariata Združenih narodov o pravnem statusu katere koli države, ozemlja, mesta ali obmoĉja ali njegovih organov ali o razmejitvi njegovih meja. Navedba imen podjetij ali trgovskih proizvodov ne pomeni, da so jih Združeni narodi potrdili.

Vse gradivo se sme brezplaĉno navajati ali ponovno tiskati, vendar je treba navesti vir.

S kakršnimi koli opombami ali poizvedbami se, prosimo, obrnite na:

Agricultural Standards Unit
Trade and Timber Division
United Nations Economic Commission for Europe
Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland
E-naslov: agristandards@unece.org

Standard FFV-03 UNECE za trženje in nadzor nad tržno kakovostjo artiĉok

I. Opredelitev proizvoda

Ta standard se uporablja za glavice artiĉok sort (kultivarjev), vzgojenih iz *Cynara cardunculus* L., skupina Scolymus, ki se potrošnikom dobavljajo sveže, ne pa za artiĉoke, namenjene za industrijsko predelavo.

Imeni "Poivrade" in "Bouquet" se nanašata na mlade, stožĉaste artiĉoke vijoliĉastega tipa.

II. Določbe o kakovosti

Namen tega standarda je opredeliti zahteve glede kakovosti za artiĉoke v fazi izvoznega nadzora po pripravi in pakiranju.

Ĉe pa se uporablja v fazah po izvozu, smejo artiĉoke glede na zahteve standarda kazati:

- neznatno pomanjkanje svežosti in ĉvrstosti,
- artiĉoke, uvrščene v razreda, ki nista razred "ekstra", pa neznatno kvarjenje zaradi svojega razvoja in pokvarljivosti.

Lastnik/prodajalec takih artiĉok ne sme razstavljati ali jih ponuditi v prodajo ali dostaviti ali tržiti drugaĉe kakor v skladu s tem standardom. Odgovoren je za spoštovanje te skladnosti.

A. Minimalne zahteve

Ob upoštevanju posebnih doloĉb za vsak razred in dovoljenih odstopanj morajo biti artiĉoke v vseh razredih:

- nepoškodovane,
- zdrave; izloĉene so artiĉoke, ki zaradi gnitja ali kvarjenja niso primerne za užívanje,
- ĉiste, praktiĉno brez vsake vidne tuje snovi,
- svežega videza in predvsem brez znakov venenja,
- praktiĉno brez škodljivcev,
- praktiĉno brez poškodb zaradi škodljivcev,
- brez neobiĉajne zunanje vlage,
- brez kakršnega koli tujega vonja in/ali okusa.

Stebila morajo biti gladko odrezana in ne smejo biti daljša od 10 cm. Ta doloĉba se ne uporablja za artiĉoke, pakirane v šopkih, sestavljenih iz doloĉenega števila glavic, katerih stebila so speta, in za artiĉoke sorte "Spinoso".

Artiĉoke morajo biti ustrezno razvite in v takem stanju, da lahko:

- prenesejo prevoz in ravnanje z njimi,
- prispejo v namembni kraj v zadovoljivem stanju.

B. Razvrstitev

Artiĉoke se razvrščajo v tri razrede:

(i) Razred "ekstra"

Artiĉoke v tem razredu morajo biti odlične kakovosti. Biti morajo značilne za sorto in/ali tržni tip.

Osrednji ovojčkovi listi morajo biti dobro zaprti v skladu s sorto.

Dno ne sme kazati znakov začetka olesenitve.

Biti morajo brez pomanjkljivosti, razen zelo neznatnih površinskih pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz artiĉok, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja.

(ii) I. razred

Artiĉoke v tem razredu morajo biti dobre kakovosti. Biti morajo značilne za sorto in/ali tržni tip.

Osrednji ovojčkovi listi morajo biti dobro zaprti v skladu s sorto.

Dno ne sme kazati znakov začetka olesenitve.

Dovoljene so lahko te neznatne pomanjkljivosti, če to ne vpliva na splošni videz artiĉok, kakovost, sposobnost ohranjanja kakovosti in predstavitev v enoti pakiranja:

- neznatne pomanjkljivosti v obliki,
- neznatne pomanjkljivosti na površini,
- neznatno kvarjenje zaradi pozebe (razpoke)
- zelo neznatni otiski.

(iii) II. razred

V ta razred se uvrščajo artiĉoke, ki ne izpolnjujejo zahtev za uvrstitev v višja razreda, izpolnjujejo pa zgoraj določene minimalne zahteve.

Lahko so rahlo odprte.

Dovoljene so lahko te pomanjkljivosti, če artiĉoke ohranijo svoje temeljne značilnosti glede kakovosti, sposobnosti ohranjanja kakovosti in predstavitev:

- pomanjkljivosti v obliki,
- pomanjkljivosti na površini,
- kvarjenje zaradi pozebe (rahlo, delno odstopanje povrhnjice),
- neznatni otiski,
- rahlo umazani zunanji ovojčkovi listi,
- začetek olesenitve dna.

III. Določbe o velikosti

Velikost se določi z največjim premerom ekvatorialnega dela glavice. Najmanjša velikost je 6 cm.

Da se zagotovi izenačenost po velikosti, sme biti razlika v velikosti artiĉok v isti enoti pakiranja največ:

- 1,5 cm, kadar je premer najmanjše artiĉoke v enoti pakiranja enak ali večji od 6 cm in manjši od 9 cm,
- 2 cm, kadar je premer najmanjše artiĉoke v enoti pakiranja 9 cm ali več.

Poleg tega je za artiĉoke tipov "Poivrade" in "Bouquet" dovoljeni premer enak ali večji od 3,5 cm in manjši od 6 cm.

Izenaĉenost po velikosti je obvezna za razred "ekstra" in I. razred.

IV. Doloĉbe o dovoljenih odstopanjih

Na vseh stopnjah trženja so v vsaki enoti pakiranja za artiĉoke, ki ne izpolnjujejo zahtev za navedeni razred, dovoljena odstopanja glede kakovosti in velikosti.

A. Dovoljena odstopanja glede kakovosti

(i) Razred "ekstra"

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 5 % artiĉok, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za I. razred. Pri tem odstopanju je lahko skupno najveĉ 0,5 % artiĉok, ki izpolnjujejo zahteve glede kakovosti za II. razred.

(ii) I. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % artiĉok, ki ne izpolnjujejo zahtev za ta razred, izpolnjujejo pa zahteve za II. razred. Pri tem odstopanju je lahko skupno najveĉ 1 % artiĉok, ki ne izpolnjujejo niti zahtev glede kakovosti za II. razred niti minimalnih zahtev, ali nagnitih artiĉok.

(iii) II. razred

Dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % artiĉok, ki ne izpolnjujejo niti zahtev za ta razred niti minimalnih zahtev. Pri tem odstopanju je lahko skupno najveĉ 2 % nagnitih artiĉok.

B. Dovoljena odstopanja glede velikosti

Za vse razrede (pri sortiranju po velikosti): dovoljeno je, da skupno odstopa po številu ali masi 10 % artiĉok, ki ne ustrezajo zahtevam glede velikosti, ĉe imajo premer vsaj 5 cm.

Pri tipih "Poivrade" in "Bouquet" ni dovoljeno nobeno odstopanje po velikosti.

V. Doloĉbe o predstavitvi

A. Izenaĉenost

Vsebina vsake enote pakiranja mora biti izenaĉena in mora vsebovati samo artiĉoke istega porekla, sorte ali tržnega tipa, kakovosti in velikosti (pri sortiranju po velikosti).

Vidni del vsebine enote pakiranja mora biti reprezentativen za celotno vsebino.

B. Embalaža

Artiĉoke morajo biti pakirane tako, da so ustrezno zašĉitene.

Notranji material enote pakiranja mora biti ĉist in take kakovosti, da prepreĉuje kakršne koli zunanje ali notranje poškodbe artiĉok. Dovoljena je uporaba materiala, zlasti papirja ali Źigov s trgovskimi oznakami, ĉe se pri tiskanju ali etiketiranju uporablja nestrupeno ĉrnilo ali lepilo.

Nalepke, ki so posamiĉno nalepljene na artiĉoke, morajo biti take, da njihova odstranitev ne pusti nobenih vidnih sledov lepila ali poškodb na površini.

Enote pakiranja ne smejo vsebovati nobene tuje snovi.

VI. Doloĉbe o oznaĉevanju

Vsaka enota pakiranja¹ mora imeti na isti strani enote pakiranja natisnjene te ĉitljive in neizbrisljive oznake, ki so vidne od zunaj:

A. Identifikacija

Pakirnica in/ali odpravnik/pošiljatelj:

Ime in dejanski naslov (npr. ulica/mesto/regija/poštna številka in država, ĉe se razlikuje od države porekla) ali kodna oznaka, ki jo je uradno priznal državni organ².

B. Vrsta proizvoda

- "Artiĉoke", ĉe vsebina ni vidna od zunaj.
- Ime sorte pri razredu "ekstra".
- "Poivrade" ali "Bouquet", kadar je to ustrezno.
- "Spinoso", kadar je to ustrezno.

C. Poreklo proizvoda

- Država porekla³ in neobvezno obmoĉje pridelave ali nacionalno, regionalno ali lokalno krajevno ime.

D. Prodajne oznaĉbe

- Razred.
- Število glavic.
- Velikost (pri sortiranju po velikosti), izražen z najmanjšim in najveĉjim premerom glavic.

---

¹ Te doloĉbe o oznaĉevanju ne veljajo za prodajno embalažo, ponujeno v enotah pakiranja.

² Notranje zakonodaje številnih držav zahtevajo izrecno navedbo imena in naslova. Kadar pa je uporabljena kodna oznaka, je treba poleg nje navesti "pakirnica in/ali odpravnik (ali ustrezne okrajšave)", pred njo pa (ĉrkovno) kodo države/ozemlja po ISO 3166, ki je priznala kodno oznako, ĉe se razlikuje od države porekla.

³ Navesti je treba polno ali obiĉajno uporabljeno ime.

E. Uradni kontrolni znak (neobvezno)

Sprejeto leta 1962.

Zadnjiĉ pregledano leta 2010.
